

ВЕЛИЧКО НЕШКОВ

БРАТЯ

chitanka.info

Полската дивизионна болница е опънала широките платна на палатките си в дъното на тясна и гориста котловина, окъпана тая вечер от червения залез и златото на пожълтялата шума. От няколко дни духа сух западен вятър. Небето е чисто и спокойно.

Марин пристъпи на пръсти в крайната болнична палатка и до вратата позна брат си Ваньо — бледен, брадясал и изпит, леко притворил очи. Раненият изглежда почувствува близостта на родния си брат и отвори очи. Те плуваха в слаба, едва забележима влага. Всяка минута отронваше от тях по една искра от живота, който бавно гаснеше. Ваньо овлажни с език устните си, изпръхнали и свити от болка.

— Дойде ли, спряха ли? — пита със слаб бълнуващ глас той.

— Батко, какво ти е, къде си ударен? Отбихме ги, не мисли за тях — развълнуван се наведе над него Марин.

— Тук тежи — той се мъчеше да покаже с поглед раните под гърдите.

Марин хвана ръката му. Поглади я леко. Отмести кичура руса коса, който беше паднал ниско над очите му. По челото на ранения избиха дребни капки пот. Марин ги обърса с коравата си длан. Ваньо се опитваше с отмалелите си ръце да му стисне ръката. Искеше да му каже нещо. Марин се наведе ниско.

— От къщата през една керемида, оттам стрелят. Видях го, той ме удари. Селото падна ли?

— Ще го превземем, не се грижи.

Ваньо пак повтаря:

— От къщата, от крайната къща, вдигат керемида на покрива и — спира за малко, задъхва се, — от тавана бият с картечница.

Мълчи. Събира сили. Гледа безпомощно.

— Марине, тука ли си? — шепне тихо той, със затворени клепачи. — Питай доктора. Тъмнее ми пред очите.

Сълзите на Марин напяха като отприщени. За минута-две, раненият отвори очи, неочаквано и изведнаж стана спокоен.

— Няма да плачеш. Аз знам, които бяха за операция, още днес ги изпратиха назад. Ти не се плаши за мен. Извикай доктора.

Марин се олюля като пиян между ранените. Те го изпращаха с поглед към вратата. Всички мълчаха. Всеки от тях можеше да бъде на Ваньовото място. Та няма, ако куршумът не беше ударил другаде,

нямаше да берат душа сега и те? Или да са свършили без инжекция, без превръзка още на самата позиция. Лекарят, свикнал да вижда смъртта много близо до хората, хладнокръвно да се бори с нея, гледаше Марин спокойно и равнодушно.

— Ти си му брат, нали? Много искаше да те види. Били сте в една рота. Аз наредих да те повикат. Зле е ударен. Засегната е коремната област. Черният дроб и червата са накъсани. Силен човек, държи се още. Но ти си мъж и трябва да понесеш всичко. Краят му приближава. Не може да му се помогне с нищо.

Марин почувствува как се удрят думите в ушите му, като вълни на топла буйна вода, думи на някакъв чужд и неразбран език. В главата му шумеше „зле ударен, зле ударен“. С отмаляла крачка се върна при ранения. Наведе се над него, Ваньо му шепнеше:

— Къде ходиш? Стой тук. Пиши на мама да не плаче. Ела още насам. Ще разкажеш на всички как съм свършил... Искам да живея... Ох-ох-ох, тъмно, тъмнее ми пред очите. Изнесете ме навън, задушавам се, искам да видя слънцето.

Кольо санитарният, който стоеше досега в ъгъла на палатката, дойде до леглото. Хвана носилката с Марин и излязоха навън. Посрещна ги червеният и мътен залез. Ваньо се опита да стане, падна назад. Дишаше прекъснато, изхърка, опъна се напред един-два пъти и утихна...

Небето бе обистрено, студено и звездно. Марин седна на един камък. Мъката и желанието да отмъсти се преливаха, засядаха в гърдите му. Пушеше цигара след цигара. Събираше мислите си. Гледаше втренчено в тъмнината завитата с платницето носилка. През ума му минаваше цялото минало. Като че беше вчера... Ваньо мъртъв.

Подпрял е длан на бузата си. Пред него минава като на лента далечното минало. Колко пъти е тичал като дете след него — искаше и той да ходи на училище. А учителката го връщаше, защото беше още малък. Ваньо си четеше уроците на глас, той повтаряше след него. Без да познава буквите, научи „Жив е той, жив е“. Някой от по-заможните му другари отидоха да учат в града. Връщаха се по празниците със сини ученически шинели, малко надути и важни. А Ваньо тогава се измъчваше, че остава назад. Майка им го окуражаваше.

„Не си туряй дерт на сърцето, синко. На зима ще идеш за занаят. Иде ти отръки всичко, пак ще станеш човек.“ Баща си не помним,

мама с две ръце нищо не можеше да направи. Ваньо започна да чете много книги. Събираха се другари вечер и до късно спореха. А преди да го забере стражарят от нивата в „Бяла вода“, у дома спа един младеж от Ореш повече от една седмица. Когато го подгониха, той скъса полицейския кордон със стрелба и се укри. А след три месеца на прашното селско площадче два дена лежаха петима партизани. Тогава Марин с болка позна Ваньовия другар от Ореш. И тази есен още щом излезе от затвора, Ваньо се приготви за фронта...

Лекарят прекъсна мислите му.

— Ела в моята палатка, ще изстинеш тук...

Погребението стана много просто. Без камбани, тамян, свещи, плач, речи и хвалби. Войниците чевръсто обърнаха лопатите и подравниха гроба. Марин заби прясно одялания дървен кръст и зачака да отминат.

Коленичи над гроба, целуна студената пръст, сви малко от нея в замърсената си кърпа и тръгна назад. Наоколо нямаше никой. Отгоре сивото небе гледаше равнодушно и уморено.

Той вървеше със ситни крачки назад. На три-четири места се спираше. В ушите му още звучаха думите на Ваньо: „Надигат керемидата, от тавана стрелят.“ Когато наближи позицията, на сърцето му стана по-леко. Войниците го срещнаха мълчаливи, така по своему споделиха скръбта с него. Още бяха на старата позиция. Никаква промяна. Хитлеристите държаха селото.

Марин дълго гледа към него. Притулено между редки, едри брястове, спокойно и тихо, като че чакаше да дойде оттам скъп близък. Изправи се на бруствера и огледа окопа.

— Кой ще дойде с мен?

— Къде? — пита Асен.

— До крайната къща на селото.

— Аз ще дойда, да викам ли Крум?

— Викни го.

— Марине, да обадим на ротния командир — забеляза Асен.

— Ще обадим...

Тримата се смъкнаха зад позицията. Не се мина много и силният трясък на бомбите и острият лай на шмайзерите разбуди мързеливата следобедна тишина. От крайната къща се вдигна синкав дим. През него червените езици на огъня лизнаха стените, вдигнаха се нагоре и се

стопиха. След малко тримата се върнаха, Марин се отдели от пътечката. Мина по слога с голата гъста търница и през надраното от снарядите стърнище се закри до дънера на бряста с оглозганиге от мини клони. Дълго гледа към полянката с войнишките гробове, която се закриваше от хълма. Полугласно прошепна натам, като че Ваньо беше излязъл и го чакаше:

— Братко, аз отмъстих.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.